

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Itsemääräämisoikeuden toteutuminen valvontaviranomaisen näkökulmasta

Webinaari 31.10.2023

Ylitarkastaja Emmi Hanhikoski

31.10.2023

Viranomaisvalvonta sosiaali- ja terveystalveluissa/ Valvira ja aluehallintovirastot

Ennakollinen valvonta

- Hyvinvointialueiden ohjaaminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa
- Yksityisten palvelujen tuottajien rekisteröinti- ja lupaprosessi

Reaktiivinen valvonta

- Selvittämisvelvollisuus (hallintolaki 31 §)
- Säädösten vastainen toiminta
- Asiakas- tai potilasturvallisuuden vaarantuminen
- Ammattihenkilöiden toiminta

Palvelujen tuottajan omavalvonta

Säädöstausta

- Valviran määräys 2012 omavalvontasuunnitelmista koskien luvanvaraisia yksityisiä sosiaalipalveluja
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014: 47 § omavalvontasuunnitelma ja 48 § ilmoitusvelvollisuus epäkohdista
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023

Valvontahavainnot ja omavalvontasuunnitelmista

- Omavalvontasuunnitelma on tehty, koska laki edellyttää sen tekemistä
 - **Omavalvonta on jatkuva toimintaprosessi, ei yksittäinen asiakirja**
- Suunnitelmat tehty tavoiteohjelma-tasolla
 - ”pyritään välttämään...”, ”kehitetään kirjaamista...”
 - Suunnitelman konkretian tasolle: miten ja millä konkreettisilla toimilla tässä toimintayksikössä vältetään...
- Toimintaprosessien kuvaus puutteellista
 - Esim. työntekijöille haasteellisen asiakastilanteen riskit on kuvattu ja toimintamalli kirjattu, mutta esim. kirjaamisen osuus jäänyt kokonaan pois

A blurred background image of a city street at night. The scene is filled with out-of-focus lights in shades of blue, yellow, and orange, creating a bokeh effect. In the foreground, the dark silhouette of a person walking is visible, moving from left to right. The overall atmosphere is that of a busy urban environment.

**Itsemääräämis-
oikeuden tukemisen ja
rajoitustoimenpiteiden
käytön
omavalvonta**

Ovatko perusasiat kunnossa? 1/2

Toimintayksikön taso

- Henkilöstö perehdytetty ja koulutettu itsemääräämisoikeuden tukemiseksi tarvittaviin työ- ja kommunikaatiomenetelmiin
- Toimintayksikössä on yksikkökohtainen suunnitelma asiakkaiden itsemääräämisoikeuden tukemisesta ja rajoitustoimenpiteiden käytön vähentämisestä

Ovatko perusasiat kunnossa? 2/2

Asiakastaso

- Kaikille asiakkaille on tehty yksilöllinen suunnitelma itsemääräämisoikeuden tukemisen keinoista ja menetelmistä
- Henkilöstö on perehdytetty asiakaskohtaisiin suunnitelmiin
- Toimintayksikössä on kirjalliset ohjeet rajoitustoimenpiteiden käytön kirjaamisesta ja jälkiselvittelyistä lain edellyttämällä tavalla

Käytettyjen rajoitustoimenpiteiden seuranta 1/2

- Merkityksellistä sekä yksilötasolla että toimintayksikön tasolla

Yksilötaso

- **Asiakkaan toimintakyvyn ja tuen tarpeen muutosten arviointi**
- **Käytettyjen ohjaus- ja kommunikaatiomenetelmien arviointi**

Käytettyjen rajoitustoimenpiteiden seuranta 2/2

Toimintayksikön taso

- Henkilöstön osaamisen ja koulutustarpeiden arviointi
- Toimintayksikön tilojen arviointi
- Toiminta- ja ohjauskäytäntöjen arviointi
- Henkilöstömäärän arviointi

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Yhteystiedot

emmi.hanhikoski@valvira.fi

valvira.fi

[@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

Vaikuttava valvonta – vastuulliset toimijat